

De més drets sense febles.
De més febles sense drets.
Los drets individuals son
Imprescriptibles, legibles
i inalienables. **o**
Legislar la Llibertat baix
pretext de garantir-la, es
cometre atentat contra ella. **o**
La llibertat propia acaba all
ahont comença la llibertat
ajena. Es licit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui a un altre. **o**
La resignació que predicen
las religions no es més que
la fórmula del engany ab
que s' preté perpetuar la
injusticia social en lo mon. **o**
Las religions son caixas
d' xhorros que viuen de la
stats d' admetre capitals en
la terra, assegurant pagar
rescates interessos al col.

PERIÒDICHI POLITICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa 'ls principis libe-
rals més avançats, sense
atenyants de cap mena. **o**
La TRAMONTANA es anti-
religiosa de totes las re-
ligions, perquè totes son
igualment dolentes y de-
pressives para la dignitat y
la inteligencia humana. **o**
La TRAMONTANA es politica
defensa sempre al més ad-
vancat contra 'l més reaccion-
nari, y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi 'l modo de
ser del productor, evuy
expeditat al capitalisme. **o**
La TRAMONTANA no està
aliada a cap partit, servint
los interessos genuinos de la
llibertat sense compromissos
ni preocupacions de costat.

La salut del poble
es la suprema ley

La TRAMONTANA es lo periòdicHI que s' publica en idioma catalá
més avançat en ideas politicas, religiosas y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 peseta trimestre.—Extranjer, 3
Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.º - BARCELONA
Pels pagos s' admeten libranças del Giro Múnuo, lletres de Bell cobro
y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especials de periòdichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.—lo exemplari, 1 ps.
Surt d' illam puntualment cada divendres

UN ALTRE PET...ARDO

Arriba en un tren directe
un bulto de mal aspecte.

En Poi va a burcarlo atent,
se l' emporta y fug corrent.

—En el bulto, sospechando
voy que hi haurá cuantrebando.

La sospetax s' justifica
observant allá ahont se fica.

—Vichilemos con profit
que no lo saque de nit.

Surt en Poi dematinet
y ja 'l seguixen de pet.

S' amaga luego á un recó...
y se sent una explosió.

—Siento amor de demerita...
corremos y 'l mal se evita.

Y molts seguiren darrera
alarmets y ab gran quimera.

—¡Alto aquí! ¿qué es este fum
que llensa tan mal perfum?

—Que ahir vaig rebre monjetas
y aquí té las sevas tretas.

[MÉS DENUNCIAS]

Al donar notícia en nostre darrer número de la denúncia del 503, preguntàvem: ¿tardarà gayre a venir l'altra? I el Sr. Fiscal, *altament complaent* ab nosaltres, no ha volgut fer-nos esperar gens, y ha denunciat aquell mateix número *per escarnis als dogmas de la religió*.

Es un consol veure del modo que aquesta religió de pau y de caritat busca continuament la manera de trencarnos la nou del coll. Mentres en política, en qüestions econòmiques, fins tractant del pròxim 1.º de Maig, se disfruta de llibertat relativa, en tocant a la religió ó a sos ministres ó parlant de sas barbassades, cau continuament cada denúncia que canta l'istèri. ¿A què es degut això? ¿Què es lo que fa que mentres se pot discutir ó atacar a un governador, a un ministre, a una autoritat qualsevol per elevada que siga, no s'ha deixat casi ni senyalar al clero, autoritat quina jurisdicció es bastant dubtosa per considerar-la tal, ni s'ha deixat criticar cap acte dels anomenats religiosos? Per nosaltres es senzillament perquè mentres a las autoritats civils ó militars no s'ha cou tant la censura de sos actes, perquè tenen lo valor y la conciencia d'ells, encara que sian arbitraris, los clericals, tendint sempre al absolutisme, volen ser absoluts en dominarho ict, y no poden sufrir un periòdic que no los nostre que s'ha cants las veritats al calcan, de totas las inteligències, y s'valen de totos sos jesuítichs medis y de totas sas poderosas influències pera veure si s'ha pot acabar ab nosaltres a copia de may interrompudes persecucions socialistas a las iras de qui pot, *vol y creu insidiar-nos*.

Més tingem per antics aquests clericals ¡aixís son Deu ó nosaltres rebentém! que mentres nos resti un alé de vida combatirém sos vicis y an set de poder y riquesas, y que, si algún dia cayém en tan desigual lluyta, al corc no tindrem per molt honors d'haber necessitat tota la sanys de tota la clericalia pera fer desaparèixer un modest periòdic com lo nostre.

Poden continuar las denúncias.

LO 1.º DE MAIG Y LA LLEY

Posantnos per demunt de tot lo ridícul pánich ab que las classes poderosas veuen acostarse lo per ellas tenebrós dia 1.º de Maig y fugint també de totas las optimistas obreras que pugan creure que en aquell dia té d'acabarse sa actual situació, nos propõem ajudar al bi general estudiant lo que pot ser la citada fetxa y quina conducta tindrien de seguir uns y altres, y sobre tot l'Estat, lo poseedor de la forsa pública, pera que la lluyta que s'anuncia no sortís de sos mollos pacífichs, relativament pacífichs, en que encara avuy pot anarse manifestant y desentortillant la qüestió social.

No es això, ni molt menos, que volguém anar a dir que per la huelga, ni per la evolució, ni per la acció exclusivament pacífica, pugan donarse solució a cap problema social, sino que com la qüestió de las vuyt horas no es la resolució d'un problema sino una qüestió de detall perfectament disputable dintre la legalitat avuy establerta, aném a fer l'estudi d'aquesta legalitat pera que nostres llegidors vegin fins ahoant, dintre las lleys, poden arribar los obrers en la pròxima lluyta, y fins abtambé, dintre las mateixas lleys, trenen de respectar son dret a la resistencia los contraris de la classe obrera y los que tenen lo deber de mantenir l'ordre públich.

L'home es lliure de sas accions, y vol es responsable d'ellas quan comet un acte taxativament castigat per la ley. Es licit, donchs, fer tot lo que la ley no pena.

Y baix aquesa axioma de dret, es completament licit al obrer lo declarar-se en huelga, valdement això pugan trastornar ó perjudicar tots los interessos que s'volga, perquè l'acte de no voler treballar no l'executa ab la intenció legal de causar dany a ningú sino ab la de fer us de sa omnimoda llibertat, acte perfectament enmoliat dintre las lleys vigents.

Una vegada probada la legalitat d'una huelga, siga del caràcter que vulga, això deixadesse menjar ni beure a tothom, aném a veure quin paper té de jugar-hi l'Estat, ó sos representants las autoritats.

Per la Constitució actual, per la ley d'Ordre Públich, pel reglament de Seguritat y Vigilancia, per la ley Provincial, per la Municipal y per tot l'immens farrago de igualtat que avuy regulan las lliures accions dels ciutadans, se estableix que las autoritats totas, y las gubernatives en particular, tenen en primer lloch la missió de *garantir la llibertat y la seguretat individual*.

Sent, donchs, la huelga, una manifestació, un us de la llibertat, las autoritats tenen l'inevitable deber de *garantir l'ordre a la huelga y la seguretat dels individus huelguistas*. Es aquesta una deducció legal tan lògica, que res pot oposarhi en contra. Y d'aquí naix la teoria generalment proclamada (però tament feta efectiva) del deber d'absoluta neutralitat que té d'observar l'Estat en aquestas qüestions. Y sent igualment un us de la llibertat l'acte de plegar del obrer com l'acte de no accedir a sas pretensions lo burges, a tots dos per igual té de garantir aquesta llibertat l'Estat, y de consegüent no pot ni deu fer cap acte que pugan afavorir ó perjudicar a cap dels dos contrincants, perquè llavors passaria a ferse part en causa y a estendre patent de licitud a tot lo que se fassa *pera repèlir la acció agressiva de qui té ó s'indria de ser la garantia de la llibertat igual pels dos contrincants*.

Y encara hi ha més. Si en l'exercici d'aquesta llibertat hi por haver qui s'excedeixi segons la ley cometent un acte deis que ella declara il·licits, l'Estat té l'deber de reprimir aquell acte y procurar son castich, però may ab preseró d'escusa d'un acte licit d'un pot deixar de garantir la llibertat d'un altre. ¿Fa això l'Estat? ¿cumpleix aquest requisit legal rudimentari, se disposa a interpretar la ley s'ixis, a garantir lo dret de tothom pel pròxim 1.º de Maig? Això es lo que aném a estudiar, y luego veurem si los fets vindran a donarnos la rahó en tot lo que anèrem dibent.

En los preliminars de la qüestió, molt abans ja d'entaularse la demanda de las vuyt horas per part dels obrers y de comensar la resistencia pera obtenirlas, per poch que nos femem ab la conducta de las autoritats ja nos resulta que l'Estat ni pot ni vol ésser neutral en la batalla d'interessos que s'anuncia.

Desde l' president del consell de ministres que a so de bombo anuncia desde las Cortes que combatrà sens contemplacions als anarquistas pel pròxim Maig, fins als periòdichs de tota mena que reben inspiracions directes dels governants, tots van aquestos dies plens de amenasas y deixant entreveure melas intencions contra la pròxima petició obrera.

Es això bona predisposició a la neutralitat? Me sembla que no. Alguns dirán que això pot ésser degut a las imencions deixades anar pels obrers en reunions públiques, sobre si farían ó no farían, dintre ó fora de la ley. Concedim per un moment que tot siga veritat. En primer lloch, dit això en presència de la autoritat sens que ella hi havi tingut res que dirhi en contra, resulta un acte perfectament legal, y may moral ni materialment pot constituir a ninquè per la comissió d'actes que no pena la ley. Y ademés, si volgués considerarse coerció el obrer lo dir que foria tal ó qual cosa contra l' burges, ¿que en dirém d'aquest que ja fa dias que valente de sos medis, no ja tan sols amenassa, sino que pega als obrers que pensan declarar-se en huelga. ¿Què es sino lo tancament de fàbricas y tallers que ja ha comensat per part d'alguns burgesos, a fi de ab tal acte combatre millor las aspiracions obreras? Ha pres l'Estat, ni té de pendre, cap mida més ó menos coercitiva contra aquesta llibertat dels burgesos? Per què, donchs, la preo contra la llibertat dels obrers? Divan alguns: per la qüestió del ordre públich, que las autoritats tenen de procurar que no s'alteri. Perfectament. ¿Y d'ahont ha nascut aquegusa teoria de que los obrers pugan pertubar l'ordre públich y la burgesos no? No s'ha d'anar a buscar de tots los fets las causas y no s'electre: ¿y no pot ser causa de perturbació ó de desordre lo l'hemament a la miseria de las famílies obreras, l'acte de declararlos en huelga l' burges? ¿Per què, donchs, l'Estat, en los preliminars no més de la qüestió del Maig, manifesta ja tan innegable parcialitat a favor de un dels contrincants? Ah! es que l'Estat viu del capitalisme, està creat a sa sombra y pera aguantar sos privilegis a cambi de rebre d'ell multo

apoyo, y aquí està l'secret de que, ja molt abans d'entaularse una lluyta entre capital y treball, l'Estat se predisposa sempre a favor del primer y contra l'segon, actitud que va present més pué tant com més se formalisa l'combat d'interessos entre las duas entitats antitètiques sostenidoras de la guerra social.

En successius articles analisarem lo moviment del Maig devant lo Còdich Penal y las lleys d'Ordre Públich, Reunión y Associació, y veurem com l'Estat no es capàs d'estimar en la neutralitat que pregonava las lleys l'determinar, constituint això lo pitjor perill en aquestas ocasions, perquè, com ja havém dit, lo ferse part en causa lo qui tindria de ser garantia de la llibertat y de la igualtat de tots dos contrincants devant la ley, fa que s'puga considerar licit tot lo que s'fassi pera repèlir la coerció gubernativa.

LA QÜESTIÓ PETARDISTA

Sembla que la actual qüestió deis descubriments dels petardos va a ser un digne company del cèlebre cabas de Terrasa y de totas las qüestions petardistas conegudas fins avuy.

Respecte als infelissos agafats ab tal motiu, a la presó continúan, creyem que sens novetat en sa molt important salut.

La població entera de Sabadell està de part dels presos, com ho estava Terrasa quan lo cèlebre cabas, y si havém d'acceptar l'aforisme llatí que diu que *Vox populi vox Dei*, ja podem dir també ara que ni sombra de culpa pot recaure en cap deis infelissos que per tal qüestió están en poder de la justicia.

Una versió havém sentit contar de rumor públich, que si resulta certa s'haurá ben lluhit la justicia ab totas aquestas persecucions. Segons aquest rumor, l'individuo primerament agafat ab las ditxosas peras que podrian ser destinadas a petardos, efectivament era de Sabadell y socio de la societat Circol Libre, coneguda per *La Torradora*. Y també sembla que es cert que se li trobá demunt una llista d'individuos del citat Circol, quina llista era destinada, a cubrir voluntariamente los gastos d'un ball projectat. Aixís s'explica que entre *ls aliatats*, presos tots al moment, s'hi trobessin alguns fills de fabricants. ¿Efectes de las ganas de ballar que sent lo jovent, pertencent a la classe que vulga? De modo, que, de ser això cert, han estat de pega *ls balladors de La Torradora*, perquè una suscripció pera ballar los haurá costat l'engorjament per suposats petardistas.

Y lo pitjor está en que la justicia no pugui, no tingui medis pera averiguar això ab tota la promptitud desitjable pera no causar danya inútil als infelissos presos per equivocació judicial castigant prompte al que pogués resultar culpable y donant satisfacció ó indemnissació al innocent a qui s'ha causat un dany. Però ca; tothom creu que aquestes presons, per poch que durin, passarán del Maig, y respecte a indemnissació, lo qui cau a mans de la justicia se li fa sempre la ley de modo que may pot rebre indemnissació del dany causat.

Consolint las victimas de la ley ab las manifestacions de la pública simpatia, que si be no se n'pot tirar un tros a l'olla, fan que s'puga portar sempre l'cap alt y parlar ab la conciencia neta.

Sarriell 12 Abril de 1901

Apreciat Director: Lo rucb negre d'aquesta vila está que pica de porca. Desde que lliguen las ovejas del romanó d'afanya a entrar al cubell d'abocar el barato y jehuca que se lluchava lo divendres de la semana, això es fet lo sermó que n' diuhon de la pasacada, y després de tres quartos d'haber perdut l'orroner, que n' diuhon ella, de recent fuai del onell d'ixas al que l'acabavan ab noua pena y trenta canas de nas, pug que emparan que havién un altre diuhon y no l'vieren en salt de la tramontana. Per lo més ho pensó lo diuhon d'ixis a las onze del mitj dia a cale Maria quan portavan a remullar la cloca d'una criatura toada, y encante separant para fer la cerimoniosa comensat lo project d'aquesta cana y preguntó que era aquell porc que havia de ser pedat, si era forense ó de la vila. Seno dit jo ve un cafeter de la mateixa població conegut de tothom y havent tingut lo rucb negre trolet ab ell, que

una vegada se fer anar a casa del cafeter a demanarhi cartutxos de carbó i encara es l' hora de preguntar lo que valen; en aquesta part trobo que no falta lo factor, puig que tal volta aquells medicaments servien però defensar les seves dones, puig després d' haver fet aquesta pregunta de qui era aquell joell, li respongué l' almirant: "Que no m' conixeu noch fillans; anomenades pel seu preu però i tan prompte s' haigut momentals fugí l' projecte de casa Maria deixant la feyna per fer, y la criatura no fou vestida; retirades desseguida tota los companyonys ferren la inscripció civilmént y la criatura seguert a molts hons esta, donant probas que tota los rumanos que tan los cap pelats no serviran més que para cacurar butxacas; y jo solo dich que será aquesta la última criatura, que la escudader de posar li la clemencia remedi.

Mani de son altm. a. a.

Breda, Abril de 1892

Apresiat director: Lo dia 2 d' aquest mes vaig anar a trobar lo rector d' aquest poble demonestantli casar una filla meua y que fins l' endemà a las 11 del matí, y ell digué que a las 11 era massa tard, que tot lo més podia ser a las 10, per dir la missa, que ell tenia d' entrar després. Jo li vaig dir que la missa la digués a qualser hora, que també se la casaria, y ell respongué que no podia ser, que tenia d' estarhi present lo rector. En aqello com lo rector es molt bon home, al final accedí per las deu, però bastant fet un quart y mitj tant porque las donas may acciden d' estar lloca, y no contemna sa posetas y mitja de missa y casari, y quere cala del quart y mitja que ferem de nos pones y missa. En aqello nos enrovelamem alguna discussió sobre l' ser home de be y la discreta, y l' bon home va dirme que no n' hi ha prou de ser home de be, sino que s' ha de creure en un Deu, y no lo vaig dir que del modo que l' pntan alguna eclesiástica. De aquell l' home més dolent que hi hauria sobre la terra, porque en un cas que propoent fer a son filla tota bona y dret no fa molta de dolenta y d' agraata. Me digué que jo estava condemnant, no vaig contestari que aixó erau romanos, y al final de las rabons se quedé cada ho ab la seva y ell ab las set posetas y mitja del treball de mitja hora.

S. I.

CARTA

QUE REMET UN PAIS D' AGRARIOS A UN PALL SEU QUE ESTAVA A BARCELONA

Volgut y desvirtuat fill:

Gran satisfacció tindré que t' trobis de salut be y lloure de tot perill.

A escriure'm vaig obligat per dirte molt seriament, que del teu comportament n' estich bastant disgustat.

Ab sorpresa t' he seguit que t' has tirat a l' aventura, procedint d' una manera que may hauria cregut;

puig segons m' he referit una molt digna persona que he vingut de Barcelona, veus del tot pervertit.

Sé que a la Iglesia se fa molt temps que no contemplan y per tant que no compleixen los deures de bon cristià; y d' aquesta debia de seguir-se fent encara escarfilla, vas pels teatros y balls, ab amichs escitabrats.

Sé que de molts altres l'has pels correctes vols anar, y algú t'as t'ha vist anar darrere algunes... anoyon.

Sé que com un tarabonera hagies molt engrasat un país economicament.

Sé també que ab molt desinterés y obcecació vas desentendre, fentendes molt un caselló contrari al caselló.

Per lo que veus, no heu de ser los que se'n fan del, que al menys que no se'n fan del, contínuament que no se'n fan del.

Per aixó t' heu obligat a escriure'm.

Y que el més següent vas tot camí de perdició.

Y que al intern crematis que deves en lo meua recia que ha parlat de tu l' rector, que ministre del senyor y un varó de tan responsa!

A tu que tan pur y virtuos de casa vares matar hagué vengut a tocar la despretat y social!

Y tu que segües la ruta més monárquica del món troparis un calaterat!

Vas, que t' heu vench mesent del que puch, donchs, que t' heu de dret aquet despretat, abans de caure al abisme, al ca que puch, te vaig salvar.

Mea porque després ab pensat que obris agassa de dret, volí que no escrivies primer porque al puch te defenia.

Que aclaris, donchs, as precis, lo que aquí t' deixo escrit, pero fentme de criat.

El teu oncle y t'ra se'n ha.

Per pendre tal com se deu la meua resolució, li tereu constatació espero al primer curru.

Home perireu un sol minut encara la carta al moment, que está esperant impatient vos pare,

Joseph Rovira.

Per la copia

PAUET SEBASTIÁN.

(La contestació la inserirem la setmana entrant)

Demé dissapte, la companyia dramática de aficionats de Sabadell que porta per nom Barriera, donats una escollida y veridica funció en lo teatro dels Camps de Recreo d' aquella ciutat, a benefici dels obrers presos pels petardos de marras, a fi de que tant eils com ses families tingas de sofrir lo menos possible las conseqüencias de son original emprensament.

Dadas las generalis simpatias que ls petardistas... ó balladors han despertat en tot Sabadell, es de creure que la funció se veurá molt concorrida.

Y significará algo més que un benefici pels agraciats.

En unas obras del Parque que s' fan a compte del Ajuntament, lo diñens a la tarde hi succéhi una d' aquelles desgracias tan freqüents a Barcelona, y en las quals casi sempre hi deixas la vida algun obrer.

Altra vegada ha passat que, treballante en los fonaments d' una casa sense l' deguts apuntaments que reclamavan la falsaria del terreno, aquest ha cedit sepultant a dos treballadors. Dilluns, gracias als promptes auxilis prestats, no moriren aquells dos infelissos, però quedaren bastant mal parats.

Noaltrés insistim en lo mateix que ja tenim dit en tots aquests casos: mentre la responsabilitat civil y criminal dels directors y propietaris de las obras en que tals desgracias succeixen no siga un fet consumat, es inútil predicar en contra d' aquests delictes, que casi sempre son portats per la usura y no demostren més que la falta d' entranys del capitalisme, encara que aquesta vegada paga solt ser culpa de la costum per tractarse del Ajuntament, propietari del que s' pot ben dir que no deu, ni cal ni vol estovar en aquestes ni altres cosas.

Per las próximas eleccions de municipio, sembla, que per fi la republicana casi be arribarán a entendere para lluytar coaligats contra los monárquicos.

Veurém al a última hora resultar coalició alguna de la del districte de las Aforas de Barcelona en las pasadas eleccions de diputats.

Y temem los resultados de la coalició republicana, també t' diu que volen coaligarse ls monárquicos conservadors y fusionistans para contrarestar en los comicis los vota dels republicans coaligats.

Mal sistema. Pera vence als republicans en unas eleccions no tocan pas de coaligarse ls monárquicos, sino senallament *impugnarse*.

Será ab lo único que tindrán la victoria assegurada, porque

Contre de las repúblicas, que s' usen en eleccions, que no hi velen coaligacion, y que, aorta en embastallades.

En la coalició dels monárquicos dinásticos se diu que també hi entraran los carlistas. Bravo! y no més los faltará oficialmente un element amich.

Los emuls dels Melgares, Sacamantecas, etc., que tan de llastre han donat a pasadas situaciones conservadoras.

A Bradford, Inglaterra, la policia y la tropa han librat campal batalla contra unos burgués que volien reunir-se para acordar sobre la defensa de sos intereses. Per tot arreu l' Estat, en assumptos de huel-

gas, se presenta ab la mateixa neutralitat burguesa.

Fortx terrabestallada hi ha hagut al Congrés en la discussió del acta de Manresa.

Prou se n' ha ter de roba bruta al mon en aquestas discussions, però en l' acta de Manresa l' interés ha sobrepujat a las altres per haver començat a rompre l' foch contra ls conservadores y sas inmundas tujinadas electorales nostre particular amich lo diputat per Figueras Sr. Vallés y Ribot, que deixant apart lo convencionalisme meigs tan en boga actualment en las llytias parlamentarias, ha fet un discurs de ruda y franca oposició al govern y a la monarquia, posant de relleu y criticant sos actes escandalosos, a la sombra dels quals s' han perpetrat las eleccions per sufragi universal a Catalunya que han donat la victoria als conservadors.

Sequeixi per aquí l' Sr. Vallés y defensi las aspiracions obreras de millora y emancipació, que honra merecida podra reportarli sa companyia parlamentaria allí abont tant de temps se pert per fer lo joch de la oposició a la politica conservadora y monárquica.

Los rajolers del pla de Barcelona se reuniran lo diumenge vinent en lo Teatre del Tivoli de aquesta ciutat, a dos quarts de deu del matí, a fi de tractar dels interessos y organizació de dita classe, per lo qual invitan al meeting a tots los obrers en general y als rajolers en particular. Aixís nos ho manifesta la societat de rajolers de la vehina vila de Sant Gervasi.

A mida que s' acaba l' 1.º de Maig, es un desori l' moviment obrer que s' manifesta en las societats de treballadors en meetings y reunions de tota mena.

Com moviment es vida, ho es que vulgan los obrers assegurar la seva per la propia activitat é iniciativa.

Lo próxim diumenge, 19 del corrent, a las tres de la tarde, la societat laica Gutenberg celebrará una conferencia precedida d' un simulacre d' examen del colégi de noyas, en un local del carrer de Consell de Cent, 432, baixos.

En l' indicat acte, que será públich, pronunciarán discursos alguns alumnes y varios oradors d' aquesta ciutat.

Lo clar de tones las Rússia ha deterrats de Moscu la friolera de 14.000 israelitas obrers.

Si no es la patria en un' altra cosa, que la que sempre t' obrer tinga de ballar ab la més lletia y may trobi patria en loch.

La Guerra Social de la setmana passada, ab la deploable honra fe que sol caracterizar a alguns portingues jefes del anomeat partir obrer sempre que s' tracta de socialistes que no figuren entre eils, que tan per sa desgracia cal los los que existeixen a Espanya, intente fer un xiste a propoís d' un suelo nostre començant la estado o no estado del general Blanco a Catalunya pel próxim 1.º de Maig, y pera obtenirhi ajuda a una més que regular brometa sobre l' dolor que l' any passat tingut alguns mesos impossibilitat en lo illa a nostre Director.

Com hi aixó ni t' tergiversas lo que havem dit val la pena de que constem en serio y ab la atenció que ls mereix lo partit obrer (peñón lo que vulguin en contra signans qualitas pretendents a jefes), no havem de pendrens la pena de dir altra cosa als guerreros socialis sino que, si havem dit que sabem distingir entre eils y ls vaporosos, també tenim d' agrig que sabem molt be del partit obrer quins son los tontos y perulants y quins los humils y de bona fe.

Y que sabrem continuar no donant gust als jefes descendint a miserias, pera seguir defenent los interessos de la classe obrera per demont de totas ls personalitats, y més encara quan no valen la pena de ferne cas.

ALS BURGUESOS

AL SEU DEU DEL PÍSQUO PÍSQUO DE MAU

Cal es que endés tan fructífich no y pasant pel obrero que hi una herencia degraada a tot un anoyon.

«Es que n' hauré fet alguna
i del castich teniu por?
Tendrà porat al proclamar
ó la Auelga, que es pajor?
Creytume que es compadeixo,
burguesa del meus pecats...
«Cóm no, el veureu tan nerviosos
i anar tan atribulats!
No ho preséu tan à la encesa...
aquesta observació es faig
perque no es moriu de cova
abans del primer de Maig.
«Que vos en causa d' engunia
aqueta dia anyar?
Y total per una festa
que la pobres han inventat.
Y à veure, fer una festa
(que es un mall) que 's fa algun dia?
i vosaltres que 's feu una
d' un cap al altre del any?
Lo papa, quan be li sembla
n' inventa i ningú diu res,
¡donchs perque 's té d' alarmar-se
si n' inventa una d' obrer!
Los periodichs socialistes
feu passar-ne de mi en mi,
y la més petita cosa
desaguit es fe alarmá.
Qualsevol se pensaria
que té de fer lo mon
de vosaltres tan sola sont!
No interessa la politica:
lo que ara no més convé
es endevinar la cua
de lo moviment obrer;
seber si lo guberna, pensa
deixar lo gobernador,
ó sino posarhi un altre
que siga encara pitior;
agafar-ne socialistes,
y fuslar à la cançó!
y axíxa poder solocar-ne
lo que pagués succhi,
sapiguere quantos son los sorfes
que per manteni, la pau
pensa crivia à Barcelona
lo nostre guberna safau...
y altres y altres ¡caradajats
ocupa tan soltament
de nostres purchs burguesos
son ra-quinch pensament.
Per altra part, de las fàbricas
à la gent van desparcat
per lo fuch amorosir-ne,
sens veure que 's van axiant.
Andu fent, que al cap y l' últim
ja veurés lo que seria,
mentras andu d'ihant nosaltres:
¡lo que fureu sonar!»

CARDOR SALAMÉ.

«Què redimontis ha passat à la parroquia de la Geltrú entre 'l ractor, lo vicari, l' escola, lo sagristà, la majoradona y sa neta y un parell y mitj de deixebles dels escolapis?»

La veritat, es tal lo cap que m' han posat un alzám de feligrisos de Vilanova dibentme que si naps y que si cols y que si fins lo senyor bisbe hi ha tingut de pendre certax, que per falta de devots que m' ho expliquin clar sentiria caure en equivocació.

Segons tinch entés, à conseqüencia de certa festsiga per partida doble, triple ó més, al celler de la parroquia, lo vicari volgué avisar al pare de la massa, qui presentho malament ja li volia fer la caixa al bon onsonant, que no feu més que ferli un favor. Se diu al llugo 'l sagristà agnà gelosia, si s' esbarallaren varios actors d' aquesta comedia, y ¡vamost! que per fi de fets lo bisbe hi ha posat pug sent que s' despatada la velleta majoradona y la tendra nota del servay actu del reverent à qui servian.

¡Valguem sant Nin y sant Non y benehit sia 'l pagó que va plantar la primera clor-y-flor que va menjer-ne 'l tociao de Sant Antoni!

Dona equi per resultat de tot aquest batibull, que volent tení amagat lo que à la Geltrú ha passat, se 's fa encor més gros embull.

EP

Som al diamanje passat à la tarde. La encesa passa à Sabadell, dintre una iglesia, y puchs moments abans de quedar fets cristians una criatura.

En la comitiva figuran una quarantena de joves d' abéds azens, entre la quins, com propi del acte, es fa alguna brometa ignocenta.

De moment surt mossen Farrés, y crida: «Aquí no es lloch de venir à festejar, ¡qué os pensó que sou en una sala de ball! ¡devergonyits, indecents, mal crists!»

Tothom calla, y aquell Farrés se dirigeix à un dihentli:

- Sembla que guaytas molt tu; au, á fora.
- Y comensá à donarli empentas, à lo qual contestá 'l jove:
- Com que sou à casa vostra, me'n tindré d' anar...
- Y corrents, sino 't bofetejo.
- Me podriau bofetear aquí dintre, que en un altre püesto, potser ho veuriam.
- Allá ahont vulguis, si que 't bofetejaré.
- Lo jove surt al carrer y mossen Farrés darrera d' ell.

Llavors tots los empleats de la casa s' hi posaren per entremitj y s' evitá un espectacle indigne de la gloriosa religió de nostres majors.

«Es aixís com podem donar las noticias del clero, Sr. Fiscal?»

Donchs nostres apreciats llegidors farán lo favor de posarhi 'ls comentaris.

EP

En *Candelas* de Mollerusa era molt amic d' un feligrés que cada dia 's rentava 'l animes ab lo gas espiritual de las aixetas divinas del safreig piadós de la població.

Y no se quin diable misterios deuria esquitillare per entremitj d' obras tan misericordiosas, que 'l pare fa pochos dias negá la pela llisa al fill, que no li valgué ni l' esperit sant per evitar-se d' anar à pasturar cada dia tres quarts lluny del poble, ó sia fora del terme del seu papà místich, si no volia perdre 'l aliment espiritual que tant ticsse li mantenís la fe pera ficarse ab éxit en qualsevol negoci piadós.

EP

Un roci negre cridava esperverat desde 'l cubell de Can Vicens de Torelló, dihent que qui no li portés la papereta d' haver cumplert ab D. Pasqual aquest any, no 'l deixaria ser padrí quan ho desitjés ni li faria cap acte tastacólich si may lo sollicitava.

¡Visca la mansuetut y 'l salero en lo modo de convence d' aquesta gent!

Lo menos que poden fer per ser semblants es no ferlos veure la padrina.

M' agrada encara més aquesta propaganda que la de las mevas denuncias.

EP

De la catedral de Granada ha desaparecut un ángel de platis massas.

Ja ho veig; com los fan ab alas... ¡ha volat!

Mes com lo miracle no ha deixat de ferse ab inteligencia divina, resulta que 'l ángel ha volat à casa d' un católich, ¡cosa natural! empleat en la mateixa iglesia.

Y vetaquí que la justicia humana, pera curar als ángels de plata de segonas edicions de miraclejar, ha engorjolat al católich y s' ha incautat del cos del... miracle.

¡Pobre angelet de Deu! Me sembla que son destí es veures püit per uns ó altres.

JA QUE VE T. 1. DE MAIG...

MIRACLES

—Si en Girona y en Rothchild, y en Xípy... y altres deu mil ricasas, fessin un dia poderosa companyia per comprá... vivyas y camps, ¡totes las terras del mon! ¡perq las podrien comprar poderosas com ells sont; y una volta legalment propietaris consocihuts de tota la producció, digonant: «¡Mónes que no se sembla quant decidits à fer valer los seus drets las onto lleys invocant; y després, també comprant cases, hotels y pelous, no los volguerim lligar fent tirar al mar las claus, ¡per lo qual tindrent dret pug quasi foren de tot! vindria, si è, à resultar que no podriem manjar, mortat de fam y de fret, sense tení un mal roci ahont dormí; y ab tot aixís à la pobre Humanitat li haurien ben simat ab la lley, lo guiteró; perque la lley invocant, los amos de tot lo mon à tot dirian: «¡Xón que 'l propietari té dret de fe tot aixís que ha fet.»

«Què dirien, que farien, ¡tempyants per la carxenta! los defensors de la senta (milló dit de la homicida) lley, que permet, sens cap mida, que una quents, los esfortunats, escaparin per dita senta, las vesas de tots los aixís... Vaja, respondeu, musalls.»

RANUDO

XARADA

—¡Maestro, ahont va ab aquesta sut!
—A cal apotecari.
—Y així!
—'L meu pare Macari matant una dos y tres, s' ha fet mal à la ha invente.
—¡Ostent!
—Pero 'l senyor Ros, metje, que no tinga des, ha dit, pug no ser res.
J. SAUÍ

ROMBO

Substituir los punts per lletres de manera que llegides horizontal y verticalment, donguin los següents resultats: 1.ª: ralla; 2.ª: Consolat; 3.ª: Elmet del globo; 4.ª: La Africá; 5.ª: Carre de Barcelona; 6.ª: En la vehicula; 7.ª: Número; 8.ª: Consolat.

SOLUCIONS

À LAS CANCIONES DEL MUNDO PASAY
ANADIANA.—Pock. Paço. Capó.
LOOORROO NUNEROR.—Portugal. Terrug. Portal. Purga. Posa. Gal. Po. T.

Yo «la Amadista» de la Santa Urbanidad, S. Barro...

CORRESPONDENCIA

Anirá algo de lo que han enviat los ciudadanos següents: P. Aron.—Jo.—D. Bertrina.—Mr. Sitra.—Espania bñlica.—Pepe de la Estora.—A. Balaguer.—P. Roig.—R. Oueda López.—J. Espunya.—J. Domenech.—A. Lliso.—Luis Salvador.—R. Pons.—Pau Sabat.
No fe per caso lo que han enviat los ciudadanos que següents: Francesch Torres.—Llope.—Antoni Boia.—Anton Torres.—Cleps.—J. M. Feliu.—R. Bruna.—Pecho C.—Un ab banyas.—Dos treballadors desheretada.—Manel del tranvia.—Tintorer de la Fontana.—Fiasa-fort.—C. Barrera Cargol.—Un que no sé llana.—J. Eapel.—Peu Marras.—R. Costa.—Pepe Rafel Guerra.—J. Eapel.—R. P. de Sabadell.—Jona Vay.—Dos Companys de fatigas.—Dolore Mont.—Pau Sabat.—J. M. Bernis.—Gayre tonto.—Piatracha.—J. Pich.—Kanzeo y Gutierrez.—J. Sagud.—Un Desheretad.—Valla.—Badaia.—Marieta Tous.
P. Borrrell: No havim rebut totas las cartas que die; si, algunas, pero no se n' inserta cap que no estiga ben acreditada la personalidad del autor per respondre de ellas si convé.—J. Solé Miró: Fe ja molts dias que 's pomas son enviat.—Cardor Salamé: Convidria que pensés per aquesta redaccio per posar-as d' escrit en lo que die.

¡PRÓXIM A SORTIR!

QUESTIONS SOCIALS

per J. LLUNAS

Un tomet de 128 planas continen los estudis següents:

- Prólech. Lo criteri de la veritat.—I. La Llibertat del treball.—II. Las coaccions. Qui las fa.—III. Las huelgas.—IV. Las classes mitias.—V. Socialisme y Anarquisme.—VI. Comunisme y Colectivisme.—VII. ORGANIZACIÓ ANARQUISTA.—VIII. Lo dret à la vida.—IX. La Familia.—X. Lo sufragi universal.—XI. Lo dret de propietat.—XII. L' interés al capital.—XIII. La explotació del home per l' home.—XIV. Educació y capacitat de la classe obrera.—XV. Las vurt bones.—XVI. La ensenyansa integral.—XVII. La lluyta per la existencia.—XVIII. Lo just y lo legal.—XIX. Resolució del problema.

Preu 2 rals. Luxosament enquadernat 1 pes. Se fa la acostumbrada rebexa als corresponals.